

ПІОНЕР

БЕЛАРУСІ

Орган ЦК ЛКСМБ
№ 3 (699)
10 студзеня 1936 г.
VIII год выдання

ПА ПРЫКЛАДУ ПІОНЕРАЎ ХАРКАВА СТВОРЫМ ПАКОЙ СТАЛІНА У ШКОЛАХ, КЛУБАХ, ПАЛАЦАХ ПІОНЕРАЎ

Пры харкаўскім Палацы піонераў і окіябрат імя Паўла Петровіча Постышэва каля двух месяцаў таму назад па прапанове сакратара харкаўскага абкома КП(б)У таварыша Будраўцава створан пакой Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна. У гэтым пакоі сабраны ўсе дакументы, карціны, фатаграфіі, скульптуры, макеты і кніжкі, якія дапамагаюць рабятам яшчэ лепш вывучаць жыццё і дзейнасць нашага дарагога і любімага І. В. Сталіна.

Па прыкладу харкаўскага Палаца піонераў такіх-ж пакояў створаны ў кіеўскім Палацы піонераў і окіябрат, у сотнях школ і клубах Украіны.

Гэта выдатнае пачынанне!
Рэбяты Беларусі горача падтрымалі пачынае харкаўчан. Яны жадаюць стварыць такія пакоі ў сваіх клубах, школах.

Пры менскім Палацы піонераў і окіябрат імя Нікалая Фёдаравіча Гікало стварэна пакой І. В. Сталіна. Рэбяты Менска будуць вывучаць у гэтым пакоі жыццё і рэвалюцыйную дзейнасць Сталіна.

Каб лепш пазнаёміцца з работай пакоя Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна, лепшыя піонеры Беларусі выехалі на экскурсію ў горад Харкаў. Сярод экскурсантаў вучань — піонер 9-й менскай школы Юра Дзілаў, вучань 8 класа 7-й мазырскай школы Хайцман і з горада Бабруйска вучань Каган. Разам з рабятмі паехаў работнік Менскага гаркома камсамола таварыш Фейгін.

Экскурсанты прабудуць у Харкаве некалькі дзён. Яны пазнаёмяцца таксама з усёй работай у лабараторыях, габінетах Палаца піонераў і окіябрат імя Паўла Петровіча Постышэва.

За вялікую ПІОНЕРСКУЮ АВІАЦЫЮ!

Створым эскадрыльню маторных авіямадэляў імя Н. Ф. ГІКАЛО

Заклік мейжынцаў — даць краіне новых та кіраўніка КП(б)У таварыша Нікалая 150.000 лётчыкаў — пахланілі шырокія масы нашай савецкай моладзі.

Гэты заклік датычыцца і нас, савецкіх дзяцей. Мы горача любім нашу савецкую дзяржаву і заўсёды павінны быць гатовы абараніць яе ад ворага. Мы павінны рыхтаваць з сябе смелых лётчыкаў, а каб стаць такімі, нам трэба выкапаць лозунг: «Ад авіямадэлі да планера, з планера на самалёт».

Гурткі лабараторыі авіямадэлізму існуюць у нас ужо не першы год. Мы ўжо не можам задаволіцца будаваннем простых авіямадэляў. Па вопыту мажорскіх і украінскіх піонераў мы пачалі будаваць складаныя лятаючыя мадэлі з бензінавымі маторчыкамі.

Мы рашылі стварыць авіяэскадрыльню з 10 лятаючых мадэляў. Пастараемся, каб наша эскадрыльня была закончаная да ўсесаюзнага снаборніцтва авіямадэлістаў.

Мы хочам каб нашай лятаючай эскадрыльню прысвоілі імя баявога і любімага

Гікало.

Мы заклікаем ўсе гурткі і авіямадэльныя лабараторыі БССР стварыць вялікую піонерскую маторную авіяцыю.

Авіямадэліст КУНІЦКІ са сваёй новай мадэлю.

Рэбяткі! Возьмемся за гэту справу і па-піонерску давязем яе да канца.

Юныя авіямадэлісты цэнтральнай дзіцячай тэхнічнай станцыі БССР: КУНІЦКІ, КЛЕУНО, СТОЛЯРАУ, МАКСІМАУ, ГАЛАХ, НАВІЦКІ, БАБРОВІЧ, ЛУНГІН, ПРАТАПОВІЧ, ПУТРЫКЕВІЧ, МУРАШКА.

Героі Савецкага Саюза

Іх было адзінаццаць. Першыя сем — легендарныя лётчыкі — Слєпнѝў, Леванаўскі, Вадаў'янаў, Даронін, Кеманін, Ляпідз'ўскі, Маланаў. Восьмы — адзін з старэйшых лётчыкаў М. Громаў. А астатнія — адважная тройка — Чкалаў, Байдуноў, Белякоў, зрабіўшыя свой гістарычны пералёт па сталінскаму маршруту на адлегласць каля 10000 кілометраў без пасадкі за 56 гадзін.

І вось у слаўную сям'ю Герояў Савецкага Саюза ўліліся яшчэ семнаццаць адважных сыноў народа, узнагароджаных гэтым высокім званнем і ордэнам Леніна за ўзорнае выкананне спецыяльных і цяжэйшых заданняў Урада па ўмацаванню абароннай магутнасці Савецкага Саюза і праяўлены ў гэтай справе героямі.

Вось гэтыя героі:

Палкоўнік Туржанскі Барыс Александравіч, камандзір №-скай авіяцыйнай брыгады.

Маёр Шахт Эрнст Георгіевіч — камандзір №-скай авіяцыйнай эскадрыльні.

Капітан Арман Поль Матысавіч — камандзір танкавага батальёна.

Капітан Гархаў Сергей Фёдаравіч — камандзір №-скай авіяцыйнай эскадрыльні.

Старшы лейтэнант Рычагоў Павел Васільевіч — камандзір авіяцыйнага звяна №-скай эскадрыльні.

Старшы лейтэнант Бачароў Владзімір Міхайлавіч — камандзір авіяцыйнага атрада №-скай эскадрыльні.

Лейтэнант Чэрных Сяргей Александравіч — камандзір авіяцыйнага звяна №-скай эскадрыльні.

Пілот Горанаў Волкап Сямёнавіч — камандзір №-скай авіяцыйнай эскадрыльні.

Лейтэнант Шмелькоў Нікалай Іванавіч — малодшы лётчык №-скага авіяцыйнага атрада.

Лейтэнант Костун Барп Іванавіч — камандзір авіяцыйнага звяна №-скай эскадрыльні.

Дныбеллі Прымо Анджэлавіч — лётчык №-скага атрада.

Лейтэнант Пагодзін Дзмітрый Дзмітрыевіч — камандзір танкавай роты.

Лейтэнант Осадчы Семён Кузьміч — камандзір танкавага ўзвода.

Лейтэнант Селіцкі Нікалай Александравіч — камандзір танкавага ўзводу.

Малодшы камандзір Купрыянаў Павел Емельянавіч — камандзір танка.

Малодшы камандзір Быстроў Сергей Міхайлавіч — механік-вадзіцель танка.

Малодшы камандзір Дзясніцкі Пётр Паўлавіч — радыст №-скай авіяцыйнай эскадрыльні.

Піонерскае прыўтанненне новым Героям Савецкага Саюза!

НАКАТКУ

Вучні 13 і 24-й менскіх школ на катку «Дынамо».

(Белсаэфота).

Міравы рэкорд сталевара Чайкоўскага

Сталевар мартнаўскай печы № 1 Днепрапетроўскага завода імя Комінтэрна Якаў Чайкоўскі паставіў міравы рэкорд выплаўкі сталі. Ён выдаў плаўку ў 108,4 тоны, зняўшы з квадратавага метра пода печы 17,03 тоны сталі. Плаўка працягвалася 5 гадзін 05 мінут.

УГЛІЧУ — ТЫСЯЧА ГОД

У 1937 годзе працоўныя Угліча адсвяткуюць тысячагоддзе існавання свайго горада.

Адзін з даўнейшых рускіх гарадоў Угліч узнік у X стагоддзі на беразе Волгі каля не жываіснага ізгіба («угла» ракі, ад якога, напэўна, паходзіць назва горада). Упрыгожваючы Угліч помнікі драўне-рускай архітэктуры захоўваюць памяць аб гістарычным мінулым горада. Угліч не раз падвяргаўся іназемным наездам, пакутваў ад міжусобных войнаў. У XVII стагоддзі горад разграмілі і спалілі польска-літоўскія войскі Яна Сапегі.

Пасля Вялікай Пролетарскай рэвалюцыі Угліч пачаў зусім новае жыццё. Драўні горад — зараз раённы цэнтр Яраслаўскай вобласці — уступае ў другое тысячагоддзе адноўлены, прыгарадзіўшыся, культурным.

3 студзеня, у 17-ю гадавіну аслабнення Царыцына ад белых, у Сталінградзе адкрыўся музей абароны Царыцына імя Сталіна. Музей змяшчаеца ў асабліку на Ванзальнай плошчы, дзе ў гады грамадзянскай вайны знаходзіўся штаб абароны Царыцына нірўмы таварышом Сталіным. Гістарычныя дакументы, фатаграфіі, газеты, загады, адозвы, карціны і скульптуры паказваюць, як пад геніяльным кіраўніцтвам таварыша Сталіна Чырвоная Армія разграміла белагвардзейцаў пад Царыцыным.

НА ЗДЫМКУ: будынак музея абароны Царыцына імя Сталіна.

(Саюзфот).

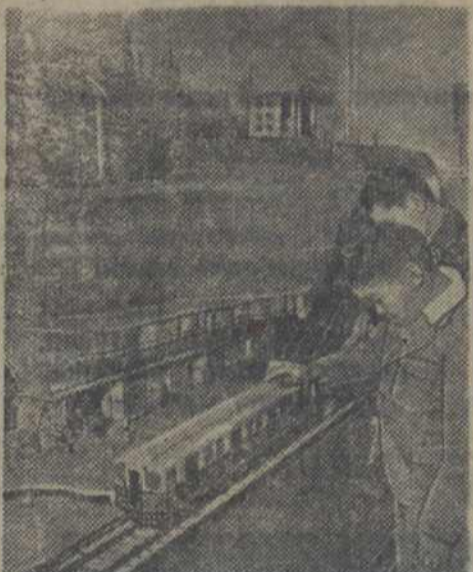
ПАЧАЛАСЯ ДЭКАДА ГРУЗІНСКАГА МАСТАЦТВА У МАСКВЕ

Вечарам 5 студзеня ў Маскве адкрылася дэкада грузінскага мастацтва.

На спектаклі прысутнічалі таварышы Сталін, Молатаў, Кагановіч, Варашылаў, Орджанікідзе, Мікаілі, Анціпаў, Межлаук, Дзімітраў, Берыя, Хрушчоў, Будзённы, Кержніцэў.

Пасля спектакля публіка і артысты

ўсхвалявана віталі вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна, кіраўнікоў партыі і ўрада. Усе ўсталі і, зварачаючыся да ўрадавай лоджы, доўга і ратасна апладзіравалі. Таварышы Сталін, Молатаў, Кагановіч, Орджанікідзе, Варашылаў, кіраўнікі партыі і ўрада доўгімі апладысмантамі выказалі сваё адабрэнне выканаўцам оперы.

Разам з бацькам вядомым негрыянскім спеваном Робсан прыбыўшым з Амерыкі ў Савецкі Саюз прыехаў яго сын Пауль.

НА ЗДЫМКУ: Пауль Робсан у маскоўскім доме піянераў і акцёрат глядае манет маскоўскага метра.

(Саюзфот).

СТАРЫННЫ КЛАД

На тэрыторыі галоўнай астранамічнай абсерваторыі ў Пулкове ў часе работ па паглыбленню пруда знойдзены старыны клады. Ён уяўляе сабой вялікі рог, напоўнены старыннымі рускімі і шведскімі малетамі XVII стагоддзя. Знаходка перададана ў Акадэмію навук.

БУДУЧЫЯ ЛЁТЧЫКІ

У авіямадэльнай лабараторыі Цэнтральнай дзіцячай тэхнічнай станцыі кініць работа. У адказ на прызыў мейжынцаў юныя авіямадэлісты рыхтуюцца і заканчэнню плакэрнай школы.

15 студзеня 15 юных авіямадэлістаў атрымаюць званне планерыстаў 1 ступені, пасля яны будуць займацца ў планернай школе другой ступені. Адна-часова будуць вывучаць матэрыяльную частку самалёта.

Л. Ф.

Менск.

АЎТАР „ЧАПАЕВА“

«...Яшчэ вам адно слова на разлуку: працуйце! Дружна працуйце! Вы — ткачы і ведаць пра тое павінны, што чым больш вытчыце у Іванаве, тым будзе цяплей ва Уральскіх, Орэнбургскіх снежных стэпах, скрозь, куды трапіць адсюль ваша дабро. Працуйце і моцна запамятайце, што перамога не толькі ў нашым штыху, але яшчэ і ў вашай працы. Ці ўбачымся зноў калі? Будзем верыць, што так! Але калі і не будзе сустрэчы — што тужыць: рэвалюцыя не лічыць пасобных афяр. Бывайце, дарагія таварышы. Ад імя чырвоных салдат — атрада — бывайце...!».

Так гаварыў на мітынг, прысвечанаму ад'езду палка іванаўскіх ткачоў на калчакаўскі фронт, камісар 25-й чапаеўскай дывізіі Фурманаў.

Мала знойдзеца рэбят, хто не чытаў кнігі Дзмітрыя Фурманава — «Чапаеў». Яшчэ менш хто не бачыў «Чапаева» — любімы фільм савецкага народу.

І ў кнізе, і ў фільме ярка вызначена фігура слаўнага камісара — большавіка, які разам з Чапаевым арганізаваў і кіраваў 25-й дывізіяй, які разам з Каўцюхом — героем «Жалезнага патока» Серафімовіча кіраваў чырвоным дэсантам на паўднёвым фронце, а ў Алма-Аце, на туркестанскім фронце, падаўсяў белагвардзейскі мяцеж.

Нарадзіўся Дзмітрый Андрэевіч Фурманаў 7 студзеня 1892 года ў Іванаўскай вобласці. Раньне дзяцінства яго прайшло ў вёсцы. З 8 год ён пайшоў вучыцца ў гарадское вучылішча. З гэ-

тага моманту ён пачынае зачытвацца кнігамі, асабліва Майн-Рыда і Вальтэр-Скота.

У 1903 годзе Дзмітрый Андрэевіч скончыў гарадское вучылішча. Ён захапляецца чытаннем кніг Льва Талстога, Дастаеўскага, Пушкіна і Лермантава.

У 1908 годзе ён паступіў у 5 клас рэальнага вучылішча, а ў 1912 годзе прыязджае ў Маскву і паступае на юрыдычны факультэт, з якога пераводзіцца на літаратурнае аддзяленне маскоўскага ўніверсітэта.

Калі пачалася сусветная вайна Дзмітрый Андрэевіч наехаў на фронт

Забастоўка лодзінскіх краўцоў

Лодзінскія краўцы, якія працуюць для буйных фірм, экспартуючых мужчынскае адзенне за граніцу, даволаўшыся, што гэтыя фірмы выконваюць у сучасны момант заказы для іспанскіх мяцежнікаў, спынілі работу. На скліканым па гэтаму поваду мітынгу рабочыя аб'явілі забастоўку ў знак пратэсту супроць дапамогі ўласнікаў гэтых фірм фашысцкім мяцежнікам.

у якасці брата міласердыя. У 1919 годзе ён вяртаецца ў чырвоны горад ткачоў — Іванава.

Пасля рэвалюцыі, любімец рабочых мас, ён абіраецца намеснікам старшыні Савета Рабочых Дэпутатаў. У гэты-ж час ён уступае ў партыю большавікоў.

У 1919 годзе з атрадам М. В. Фрунзе ён адпраўляецца на фронт і назначаецца камісарам 25-й чапаеўскай дывізіі. Сваёй чуласцю, дысцыплінаванасцю і пвёрдай воляй ён ператварыў партызанскую дывізію і ў камандзіраў у стойкіх, чырвоных байцоў.

Восенню 1919 года, за два тыдні да гібелі Чапаева, Фрунзе адлікае яго, каб назначыць начальнікам паліткіраўніцтва Туркфронта. Вясня 1920 года застае Дзмітрыя Андрэевіча ўпаўнаважаным Рэвваенсавета ў Сямірэччы, адкуль пасля ліквідацыі кулацкага мяцежу перавязджае на Кубань. У баях на паўднёвым фронце ён быў моцна каштаван у нагу і ўзнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга.

У 1921 годзе Дзмітрый Андрэевіч прыязджае ў Маскву. Ён выпускае сваю кнігу «Чырвоны дэсант», у 1922 годзе «Чапаева», які вытрымаў шмат выданняў у сотнях тысяч экзэмпляраў. У пачатку 1925 года выпускае кнігу «Мяцеж».

Ён многа працаваў. Так-жа як у гады грамадзянскай вайны ён змагаўся на франтах за справу рабочага класа, так і пасля, ён змагаецца за яе збройні мастацкага слова.

Ён памёр у 1926 годзе зусім маладым. Зараз яму было-б усяго 45 год...

ДЗЕНЬ У ПАЛАЦЫ

АДПАЧЫНАК У ЛЕСЕ

1 НА РАНІШНІКУ ОКЦЯБРАТ

— Толя, ты куды?
— У палац.
— А ты, Пеця?
— Я таксама ў палац.
Трэба спянацца, а то спознімся.
Па аднаму і групамі рэбяткі кро- чаць в Палац. Ужо 9^{1/2} гадзін. Ма- сійныя дзверы палаца ветліва адчы- няюцца і ўпускаюць маленькіх рэбяткі- шах на ранішнік окцябрата.

Вось яны ў фая. Тут усё так пры- гожа: зіма, снег, і дрэвы абсыпаны інеем, дзяўчынка спускаецца з снежнай гары на лыжах. Рэбяткі аглядаюць ўсё гэта. Яны паналі нібы ў снежны край. Над гукі баяна хутка арганізоўваецца карагод і дзеці пачынаюць плясаць і спяваць.

Але самае цікавае чакае іх у гля- дзельнай залі. Снег на сцэне сыплецца, белыя сляжычкі мітусяцца ў па- ветры, зайчык спача. Асёл, казёл, мар- тышка і касаланы Мішка склалі свой квартэт. Дзеці прыпамінаюць, што гэта персанажы з байкі Крылова. Яны

радасна вітаюць слаўнага саловушкі з нежным галаском, які кажа «квар- тэту»:

«Как друзья вы ни садитесь,
А все-ж в музыканты не годитесь!»

2 У РАБОЧЫХ ПАКОЯХ

А колькі задавальнення дастаўляе рэбяткам работа ў гуртках. У пакоі авія- мадэльнага гуртка інструктар тав. Рубіна разбірае план схематычнай ма- дэлі. Жэня Козляк і Аркадзі Шэста- налаў заняты апрацоўкай вінтаматор- ной рэйкі. Фрыдман і Рышко робяць крошкі для крылляў мадэляў.

У транспартным пакоі юныя тэхнікі Хоня Альперовіч і Руза Будзеўскі кляпаюць рамы для электравозаў. А Грыша Мілер, нахіліўшыся над сваім станком, выпільвае нейкую дэталю. Ён робіць ліца для падтрымкі букс. Другія рыхтуюць эскіз калёс. Усе за- кончэны творчай работай.

У апарата морзе Банко Андрэй, ён выстуквае сваё прозвішча. У тэлеграф- ным гуртку рэбяткі вывучаюць усё віды апаратаў розных сістэм. Ужо ве- даюць азбуку Морзе.

Вялікае няшчасце здарылася ў юных натуралістаў. Ноччу белая, самая большая мышка, з'ела двух чыжоў і ўцякла. Ніяк не можа забыць гэтага гора Валя Пашкоўская: было чатыры чыжы — а цяпер два. Яна іх так моц- на любіць, глядзіць за імі — і кана- пель палсынае, клетку ачышчае. Чыжы- кі ведаюць Валю. Пасадзіць яна чыжа на руку, а ён не злітае.

Другія рэбяткі старацца даглядаюць мышак, вавёрку, рыбак. А сёння ўсе натуралісты наглядзілі за развіццём галавасцікаў. Яны простым вокам заў- важылі паяўленне жабраў у галавасці- каў.

У энэргалабараторыі Валодзя Ней- фах і Лёва Топаз садзіць над праек- тамі. Твары іх сур'ёзныя і задумлівыя. Складаную задачу рашаюць яны — праектуюць электраўпункт, якая будзе страляць пры нажыме электрычнай кнопкі...

Нібы дробны дождж ідзе з над та- карнага станка: гэта сыплюцца анілікі. Рэбяткі абтачваюць восі для вагончы- каў электрамагнітнай чыгункі.

— Работа гурткоў скончана — аб'я- лне радыё.

«Кот» — баяніст на ёлцы.

І пасля напружанай работы рэбяткі ідуць хто ў більярдны, шахматна-ша- шачны пакой, хто пець, плясаць над баян.

3 ПУШКІН У МУЗЫЦЫ

2 гадзіны. Усе месцы глядзельнай залы заняты. Рэбяткі слухаюць кан- цэрт «Пушкін у музыцы», які дазлеі лепшымі сёламі радыё-студыі Белра- дыёкамітэта. Многа твораў Пушкіна рэбяткі чыталі. Яны ведаюць, што на 200 вершаў Пушкіна напісана музыка.

Вось сімфанічны аркестр выконвае музыкальную карціну з оперы «Сказка о цар Салтане» — момант, калі цар Салтан адпраўляецца на вайну. Артыст Некрасаў выконвае арыю Ленскага з оперы «Еўгеній Онегін». Артыст Ва- сількаў праспяваў юмарыстычныя песні на тэкст Пушкіна. І калі аркестр грае ўверцюру да оперы «Руслан и Людми- ла» — апошні нумар канцэрта, рэбяткі шкадуюць, што канцэрт ужо закончыў- ся.

4 ГОСЦІ З РАЁНА

У дні канікул Палац піонераў і окцябрата наведваюць рэбяткі з вяско- вых школ. Сёння прыехалі ў Палац госці з Оршанскага раёна, іх ветаіва сустрэлі ў Палацы.

Яны паслуць дамоў і многа цікавага раскажучь таварышам аб тым, што бачылі ў чудаўным Палацы піонераў.

Вечарам Палац напавянецца новымі гаспамяі. Частка рэбят прыходзіць на заняткі гурткоў, — большасць прышлі паглядзець паставоўку «Хлопчык не- відзімка».

У кожны дзень канікул Палац піо- нераў наведваюць звыш 1500 шчаслі- вых дзяцей.

Н. РОКАШ.
С. ФРИДМАН.

Недалёна ад горада, на поўстанку «Ждановічы» астанаўліваецца цягнік. Тут у лесе адпачываюць 300 менскіх школьнікаў.

У вялікай зале сабраліся рэбяткі Анны спяваюць песню «О родние», другія граюць у гульні «чужы адказ», трэція — сочаць за барацьбой, якая ідзе на шахматным полі, чацвертыя раскажваюць аб прачытаных кнігах.

Тут упершыню ўбачылі адзін аднаго Валодзя Верхалеўскі з 5-й школы і Юда Сагаловіч з 32-й школы. Яны падру- жыліся і зараз гавораць аб тым, як ішла вучоба ў мінулым паўгоддзі, аб планах на будучыню.

Да іх падыходзіць Лёва Цадкін, ву- чань 42 школы.

Лёва — удзельнік шахматнага тур- ніра. У яго ўжо чатыры з паловай ачка з 9 партый. У доме адпачынку Лёва не толькі прыбавіўся ў вазе, але і на- вучыўся спяваць «Песню аб Варань- лаве» і «Ну, как не запеть», прачытаў «Жэрміналь» Эміля Золя, «Чалавек, які смяецца» В. Гюго, расказы Максіма Горкага...

Рэбяткі праглядзелі ўжо некалькі кіно-карцін. Група адпачываючых гравяла экскурсію па заячых слядах.

І ўсё-такі можна было значна лепш арганізаваць адпачынак рэбят.

У доме адпачынку ўсяго 5 выхаван- цаў. Пры ўсім жаганні, кожны з іх не можа адразу абслужыць 60—70 чала- век.

Цікава, што з гарано за ўвесь час ніхто ні разу не быў у Ждановічах.

С. Эм.

КОЖНЫ ДЗЕНЬ — НОВАЕ І ЦІКАВАЕ

Кожны дзень канікул запоўнен по- вым і цікавым. Новы год я сустрэкала ў ДOME Чырвонай Арміі. Там было мно- га рэбят, усё ў розных маскарадных касцюмах. Я была ў турэцкім касцюме. За дні канікул я намалывала ваўка, лісіцу, вавёрку, напісала верш пра Леніна і прычтала кнігу «Солнечная» Чукоўскага і некалькі казак Пушкіна.

Зараз я раблю макет казкі «Аб ры- бэку і рыбцы».

Я бываю ў кіно, тэатры, у Палацы піонераў і окцябрата і часта гуляю з сваімі сяброўкамі ў снежкі

РАТАВА ДУСЛ.

Вучаніца 4-й школы.
Менск.

НА АЛІМПІЯДЗЕ

Вялікая зала клуба металістаў перапоўнена дзяцьмі. Вучні школ Сталінска- га раёна горада Менска сабраліся на злімпіяду мастацкай самадзейнасці, у зкой прымуць удзел да 300 вучняў.

Адкрываецца занавес і на сцэне паўдзілюцца самыя маленькія ўдзельнікі алімпіяды — вучні 1 класа 4 школы. Яны выконваюць танец «Тройка». Ім доўга ападыруюць, просяць паўтарыць.

Вось выступае вялапачаліст Рэгенбоген — вучань 2-й школы. 3-за інстру- мента амаль не віда музыканта, які выконвае твор Чайкоўскага «Сантымен- тальны вальс».

Рэбяткі 33-й школы паставілі інспіраўку па твору Пушкіна «Цыганы». Праграма алімпіяды надзвычай багатая і рознастайная. Танцы і паставоўкі класічных твораў, фізкультурныя нумары і ігра на скрыпцы, раялі, балалайцы — усё пакажучь, стануюць, працягваюць нашы жыццерадасныя рэбяткі.

Ф. ПАЛЕВІЧ.

НА ПАЛЯВАННІ

Папа бярэ мяне часта на паляванне. І часцы праведзеныя ў лесе, астаўляюць у мяне вялікае ўражанне. Я хачу з рэбят- камі паглядзець на ім апошнім паляван- нем.

— Збірайся, Юра, заўтра педзем на паляванне, — сказаў папа. Мэй ра- тасці не было канца. Мы выехалі на машыне вечарам напярэдні дні паля- ванні і пераначавалі ў знаёмага паля- ўнікача, які жыве блізка лесу.

Усталі мы вана-рана. Цёмна яшчэ бы- ло і ўсе адправіліся на паляванне. Па- па і наляўнічы пайшлі ў глушы лесу, а я і шофер расклалі касцёр.

Духоўна ў лесе зімой — усё вакол

бела. Толькі разгарэўся наш касцёр, як некалькі стрэлаў перарвалі лясную ш- шыню. Я хутка пабег у той бок, адкуль даносіліся стрэлы. Насустрач бег наш сабака «Фрам». Ён кінуўся мне на пле- чы і пачаў лізаць рукі. Я зразумеў, што паляванне ўдалося.

Праз некалькі мінут падшоў папа з наляўнічым. Яны неслі забітую дзічыну і вавёрку. Я дапамог ім данесці да кастра.

З вавёркі, якую забіў папа, мы зрабі- лі прыгожае чучала. Зараз вавёрка ў нас на ёлцы як жывая стаяць. Я даў ёй у лапку цукерку і, здаецца, што вась, вась саскочыць яна здтуль.

Юра НІКАЛАЕУ,
Менск вучань 5 класа 4-й школы.

Алімпіада мастацкай са- мадзейнасці сталінскага раёна. НА ЗДЫМКУ: Муравіцкая Вера і Наз- віч выконваюць гапкі.

Фото Равіча.

З ДАЛЕКАГА МІНУЛАГА

ПАХОДЖАННЕ ПТУШАК

Як шматлікі і рознастайны птушкі, якія населяюць паверхню зямлі! Кожны з нас, не сшыялістаў-орнітолагаў (орнітолаг — вучоны, які вывучае птушак), можа назваць дзесяткі відуў птушак, якія вельмі адрозніваюцца адна ад другой, што іх можна адрозніць здалёк. Дастаўці, пе-

Цікава тое, што на будове шкілета птушкі ў некаторай ступені падобны на паўзуноў, напр., на яшчарак. Гэта асабліва заметна ў старадаўніх, даўно вымершых птушак, у якіх, як выявілі, былі зубы, а ў некаторых — даўгія хвасты, якія складаліся з 20 пазванкоў, як гэта наглядаецца ў паўзуноў. Вось чаму вучоныя лічаць, што птушкі паходзяць ад паўзуноў, — вядома, працэс ператварэння атрымаўся не адразу, а паступова, на працягу соцень тысяч год.

Але адкуль мы ведаем пра старадаўніх птушак? Яны-ж даўно зніклі з твару зямлі, як зніклі і вапны прадкі — малападобныя жывёлы. На шчасце, у зямлі ў часе раскопак, часу ад часу знаходзяць шкілеты і нават добра захаваныя адпячаткі старадаўніх птушак, на якіх можна ясна ўявіць сабе аб велічыні і будове птушак, якія жылі мільёны гадоў таму назад.

Адной з старажытнейшых птушак быў археаптэрыкс (гл. мал 1 і 2). Яго адпячаткі былі знойдзены ў Германіі ў часе

Значна пазней археаптэрыкса жыла другая птушка, якую вучоныя называлі — гесперорніс (гл. мал. 3). У гэтай зубастай птушцы крылы былі недаразвітыя, як у сучасных гагар, а пальцы ног злучаліся перагонкай, што дазваляла гесперорніку добра плаваць і ныраць. Судзячы па знойдзеных шкілетах, гесперорніс быў буйнай птушкай — да 1 метра ў вышыню. Ад большасці сучасных птушак ён адрозніваўся, паміж іншым, і тым, што меў гладкую грудную косць, без кіля.

Адначасова з гесперорнісам жыла птушка, якая атрымала назву — іхціорніс (гл. мал. 4). Яна была не больш голуба, але крылы мела вельмі вялікія, а на грудной касці быў кіль, які даваў магчымасць іхціорнісу добра лятаць.

Вядома, апрача пералічаных вышэй птушак, у старадаўні час жылі і іншыя

Мал. 1

рабі, сніпы, чыжы, вароны, совы, ястрабы, куры, качкі, гусі, журавы... Усіх не пералічыць! Ёсць маленькія, велічынней з шмеля (амерыканскія калібры) і ёсць гіганцкія, як кандор або страус. Апрача крылатых птушак, сустракаюцца бяскрылыя, напрыклад нова-зеландскі ківі.

Але як ні рознастайныя птушкі, іх лл-

птушкі, але большасць з іх нам накуль невядома.

Многія птушкі вымерлі параўнальна на даўна. Да іх належалі, напрыклад, гіганцкі аўстралійскі дыморніс, які дасягаў 4 метра вышыні, вялікая нова-зеландская птушка моа (яе яйка было ў 150 раз большае за курчае) і многія іншыя.

Такім чынам, птушкі маюць сваю гісто-

Мал. 3

рыю, вельмі доўгую і складаную. Ведучы сваё паходжанне ад паўзуноў, яны паступова змяняліся і далі пачатак сучасным птушкам.

Такім чынам, птушкі маюць сваю гісто-

рыю, вельмі доўгую і складаную. Ведучы сваё паходжанне ад паўзуноў, яны паступова змяняліся і далі пачатак сучасным птушкам.

Мал. 4

Мал. 2

паюць у адзін клас, бо ў асноўным будова іх цела аднолькавая, усе яны пакрыты пер'ем, а парэдня канцавіны (крылы) голыя для палёту. Усе птушкі маюць даўбу, але ні ў адной няма зубоў. Ёсць і іншыя адзнакі, якія а'ўбялюцца агульнымі для ўсіх птушак, нават так не падобных адна на другую, як калібры і кандор.

распапоўкі сланцавай гары. У археаптэрыкса быў даўгі хвост з 20 пазванкоў, былі зубы, а крылы складаліся з трох пальцаў, прычым кожны з іх заганчвалася кіпнем. Вочы былі акружаны калюм з касцяных пласцінак, як у яшчарак. Такім чынам, археаптэрыкс меў вялікую падобнасць на паўзуноў, хопь меў крылы і быў пакрыты пер'ем.

Збор аб Іспаніі

— Іспанія знаходзіцца на гарыстым Пірэнейскім паўвостраве. Разам з калоніямі яна займае 505 тыс. квадратных кілометраў. Рэк у Іспаніі мала і ўсе яны несуднаходныя.

Сталіца Іспаніі — Мадрыд. Барселона, Валенсія, Сарагоса, Малага, Мурсія, — некаторыя з правінцыяў Іспаніі.

— Гэта кароткія геаграфічныя даныя аб краіне, — гаворыць такладчык. А дакладчыкам на сёнешнім зборы піонер Зянек Мірановіч

Зянек расказаў аб зверствах іспанскіх мяцежнікаў, аб гераічнай барацьбе народнай міліцыі. Расказаў аб тым, як іспанскія дзеці дапамагаюць бацькам, братам і сёстрам у барацьбе супроць фашызма.

У канцы Мірановіч Зянек з абурэннем гаворыць аб фашысцкіх варварах, якія надпалілі і патапілі савецкія цеплаходы «Комсомол».

— У адказ на гнуснае злачынства фашысцкіх разбойнікаў мы будзем

яшчэ лепш рыхтавацца да абароны нашай любімай радзімы, яшчэ лепш вывучым ваенную справу.

— Я прапаную сабраць грошы на нашай школе на будову новых магутных цеплаходаў. Прапанову Зянек падтрымаў ўсе рэбяты.

Зянек многа рыхтаваўся да збору. Ён скарыстаў і газетны, і гістарычна-геаграфічны матэрыял, і мастацкую літаратуру, каб даклад быў змястоўны і цікавы.

Рыхтаваўся не толькі Зянек, рыхтаваліся ўсе рэбяты. Вяня Сінкевіч з 1 з'яна прачытаў на зборы расказ «Людзель ў Іспаніі», Міша Дарагуін — верш «Дзеці Мадрыда», а Аляксандр Габлюскі расказаў аб гераічнай мужнакй барацьбе за свабодную Іспанію.

Рэбяты П з'яна падрыхтавалі ўрывак з п'есы «Салют, Іспанія». У гэтай інсценіроўцы ўдзельнічалі Яня Руткоўская, Ніна Абрамчук, Гэля Янкоўская, Валодзя Васілеўскі і другія Леа-

польд Бершэр і Броня Рэзько зрабілі кулямёт і трашчоткі, якія неабходны былі для інсценіроўкі. Атрад выпусціў фотагазету, прысвечаную падзеям у Іспаніі. Гэты збор вельмі спатабаўся рэбятам.

Татаршынская НСШ, Дзержынскі раён, IV атрад.

Вучні IX класа 11-й сталінскай школы (Менск) Джюра С. і Д. Самсановіч гуляюць у більярд.

(Саюзфотэ).

Недалёка ад Одэсы чырвонасцяжны Эпрон вядзе работы па пад'ёму транспартнага судна «Патагонія», патапленнага ў 1915 годзе нямецкай падводнай лодкай.

НА ЗДЫМКУ: стаханавец - вадалаз А. Піліпенка, гераічна работаючы па пад'ёму «Патагоніі», апускаецца пад ваду. (Саюзфотэ)

У адказ на злачынства Фашыстаў СОВЕЦКІ НАРОД ДАСЦЬ РАШУЧЫ АДПОР

Патапленне фашыстамі савецкага цеплахода «Комсомол» не пройдзе дарма. Фашысты хочунь уцягнуць Савецкі Саюз у вайну, але няхай памятаюць фашысты, што ў любы момант савецкі народ зможа даць рашучы адпор.

Рэбяты нашай школы вывучаюць абаронную справу і рыхтуюцца ў патрэбную мінуту стаць на абарону радзімы. Мы сабралі 50 рублёў і ўносім на будову новага цеплахода імя Н. Остроўскага.

Смілавіцкі раён. ШЫЧКО Валя, Лукорская НСШ.

ВЫКАЗВАЕМ СВАЁ АБУРЭННЕ

Вучні 7 А класа 1-й магілёўскай ўзроставай школы, прачытаўшы ў газеце аб нападе і патапленні савецкага цеплахода «Комсомол» іспанскімі фашыстамі, выказваюць сваё абурэнне супроць ірацкага нападу азвярэлых фашыстаў.

Яны не запугаюць савецкі ўрад сваімі ўчынкамі. Замест аднаго патапленнага цеплахода мы будуюем сотні новых цеплаходаў.

Уносім 36 р. на будову падводнай лодкі «Піонер».

Магілёў. Арон КАЦ.

ПАБУДУЕМ ПАДВОДНУЮ ЛОДКУ „ПІОНЕР“

Вучні нашай школы абураны злачэйскім учынкам фашысцкіх піратаў, патапіўшых цеплаход «Комсомол». Мы ўнёсены, што замест патапленнага цеплахода працоўныя СССР пабудуюць новыя мацнейшыя цеплаходы.

Сабраўшы 340 рублёў сярод вучняў нашай школы мы ўносім на будову падводнай лодкі «Піонер».

П. САЛАМОНАУ, Васіль ІСАЧКОУ.

Клячэвіцкая НСШ, Дрыбінскі раён.